

POSUDEK NA RIGORÓZNÍ PRÁCI

JIRÁKOVÁ, Anežka, *Cestovatelství Josefa Colloredo-Mannsfelda (1866 – 1957). Cesty do Afriky a Severní Ameriky (1901 – 1906)*. Praha ÚE FF UK 2014, 179 s.

Tématu cestovatelů a cestovatelství z období konce 19. a počátku 20. století je v našem prostředí věnována zasloužená pozornost. Jedná se o téma velmi poutavé, zvláště jedná-li se o cestovatele, kteří působili v dalekých „exotických“ zemích, a kteří ze svých pobytů přiváželi rozličné předměty, jež daly posléze vzniknout cenným muzejním sbírkám uložených v českých kulturních institucích.

Práce se zabývá především osobností J. Colloredo-Mannsfelda, jeho biografií, rekonstrukcí dvou amerických a dvou afrických cest, ale též motivací, která ho k cestování vedla. Pozornost je věnována rovněž cestovatelství, lovu (z důvodu dovezených zvířecích trofejí) a vztahu k etnicitě v dobovém kontextu. Důležitou součástí práce je představení Mannsfeldovy sbírky, kterou spravuje Státní zámek Opočno, a které je věnována jedna z hlavních kapitol. Autorka si tudíž musela osvojit také metody muzejní práce, což jí umožnilo sbírku odborně zpracovat a korektně představit.

Za precizně podané považuji kapitoly věnující se metodologii, literatuře a pramenům, Mannsfeldově biografii, kde autorka nezapomněla ani na jeho ženy, které sehrály v jeho životě důležitou roli, a jeho cestám do Severní Ameriky a Afriky, které jsou zaznamenány také pomocí vytvořených map, jejichž popis je prokládán prepisem Mannsfeldova itineráře a autorčiným velmi přínosným výkladovým komentářem.

Velice zdařilá je rovněž kapitola věnující se samotné sbírce. Předměty nejsou jen pasivně popsány, ale také odborně okomentovány. Představena je jejich funkce, význam či symbolika. Přehledně jsou zpracována také severoamerická indiánská a africká etnika, od nichž předměty pocházejí. Oceňuji rovněž zasazení českých mimoevropských sbírek do evropského kontextu, což je jednou z podstat muzejní badatelské práce.

Z hlediska formálního neshledávám žádného pochybení. Všechny zdroje jsou řádně a správně citovány. Co práci výrazně vyzdvihuje nad průměr je její grafické zpracování. Autorka zde uplatnila i své vlastní kresby vybraných výjevů a sbírkových předmětů, které jsou velmi pěkně provedené.

Z rigorózní práce Anežky Jirákové je zřetelně patrný značný zájem o zvolené téma, nastudování velkého objemu literatury a pramenů, ale také entuziasmus, se kterým byla tvořena. Považuji ji za velmi kvalitní a především přínosnou, jelikož podává ucelený obraz

osobnosti Josefa Colloredo-Mannsfelda, jeho cest i sbírky a představuje téma takto podrobně a z daného úhlu pohledu ještě nezpracované. Tuto rigorózní práci lze bezpochyby doporučit k obhajobě.

V Praze dne 5. 4. 2014

PhDr. Tereza Hejzlarová